

SESSION ORDINAIRE 2020-2021

3 DÉCEMBRE 2020

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à charger la Cour des comptes de
réaliser un audit d'Actiris**

(déposée par M. Gilles VERSTRAETEN (N),
Mme Cieltje VAN ACHTER (N),
MM. Mathias VANDEN BORRE (N) et
David LEISTERH (F))

Développements

Actiris est un organisme administratif autonome de seconde catégorie créé par l'ordonnance du 18 janvier 2001. En vertu de cette ordonnance, Actiris est chargé de mettre en œuvre la politique régionale de l'emploi et d'assurer le bon fonctionnement du marché de l'emploi en Région de Bruxelles-Capitale.

Dans son 25e cahier, adressé au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune en octobre 2020, la Cour des comptes a constaté qu'Actiris avait conclu de façon irrégulière un contrat d'une durée de deux ans et d'une valeur de près de 1 million d'euros. Des médias tels que L'Echo et Bruzz, notamment, y ont également fait écho.

Le 4 juillet 2019, la direction générale d'Actiris a conclu avec l'ASBL Living Tomorrow un contrat portant sur une mission de consultance prospective relative au marché de l'emploi en Région de Bruxelles-Capitale, sur la base d'une méthodologie participative et de la consultation d'experts. Cette mission est également destinée à la préparation du futur contrat de gestion de l'organisme.

La Cour des comptes constate que ce contrat d'une durée de deux ans, soit du 1er septembre 2019 au 1er septembre 2021, a été conclu pour un montant total de 919.600 euros TVAC (760.000 euros HTVA), payable en huit tranches trimestrielles. Au cours de l'exercice 2019, Actiris a déjà payé les deux premières tranches du contrat (229.900 euros TVAC). Une troisième facture couvrant la période de mars à mai a été reçue en 2020 (114.950 euros TVAC).

GEWONE ZITTING 2020-2021

3 DECEMBER 2020

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**tot het belasten van het Rekenhof
met een audit van Actiris**

(ingediend door de heer Gilles VERSTRAETEN (N),
mevrouw Cieltje VAN ACHTER (N),
de heren Mathias VANDEN BORRE (N) en
David LEISTERH (F))

Toelichting

Actiris is een autonome bestuursinstelling van tweede categorie, opgericht door de ordonnantie van 18 januari 2001. Op grond van die ordonnantie is Actiris ermee belast het gewestelijk werkgelegenheidsbeleid uit te voeren en te zorgen voor de goede werking van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In haar 25ste Boek, voorgelegd aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in oktober 2020, heeft het Rekenhof vastgesteld dat Actiris op onregelmatige wijze een overeenkomst heeft gesloten voor twee jaar en ter waarde van bijna 1 miljoen euro. Hierover werd ook bericht in de media door o.a. L'Echo en Bruzz.

Op 4 juli 2019 heeft de algemene directie van Actiris een contract gesloten met de vzw Living Tomorrow voor een prospectieve consultancyopdracht in verband met de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op basis van een participatieve methode en de raadpleging van deskundigen. Deze opdracht is ook bedoeld om het toekomstige beheerscontract van de instelling voor te bereiden.

Het Rekenhof stelt vast dat dit contract een looptijd heeft van twee jaar (van 1 september 2019 tot 1 september 2021) en werd gesloten voor een totaalbedrag van 919.600 euro inclusief btw (760.000 euro exclusief btw), betaalbaar in acht kwartaalschijven. In de loop van het boekjaar 2019 heeft Actiris reeds de eerste twee schijven van het contract (229.900 euro inclusief btw) betaald. Een derde factuur voor de periode van maart tot mei is in 2020 binnengekomen (114.950 euro inclusief btw).

Le contrat n'a pas reçu l'approbation préalable du comité de gestion de l'organisme. Ce dernier a été informé pour prise d'acte en décembre 2019, soit trois mois après l'entrée en vigueur du contrat. Or, considérant que cet acte pouvait ne pas relever de la gestion journalière de l'organisme qui appartient à la direction générale, et donc nécessiter l'intervention du comité de gestion, mais aussi parce que le marché n'avait pas fait l'objet d'une mise en concurrence, le comité de gestion a décidé de mettre sur pied un groupe de travail afin d'analyser la mission du consultant. Finalement, en mars 2020, le comité de gestion a décidé de négocier avec le sous-traitant afin de mettre fin amiablement au contrat qui lie les deux parties.

À la date du contrôle, aucune information n'a pu être obtenue par la Cour des comptes quant aux modalités de fin du contrat, ni sur les conséquences financières d'une rupture de celui-ci. En effet, des propositions ont été émises par les avocats des deux parties mais aucune décision finale n'a été prise.

Dans son analyse, la Cour des comptes constate que « l'objet de la convention est difficilement appréhendable » et que « cette absence de précision et de répartition des prestations dans le coût total rend complexe l'évaluation des services effectués et l'exécution du contrat par le prestataire. »

Ce qui est, par contre, parfaitement clair, c'est le non-respect flagrant de la réglementation relative aux marchés publics :

« S'agissant d'un contrat à titre onéreux conclu entre un opérateur économique et un pouvoir adjudicateur et ayant pour objet à tout le moins principalement des prestations de service, la Cour considère qu'il s'agit d'un marché public de service. Toutefois, le contrat a été conclu sans appliquer la législation en la matière.

Par ailleurs, ni le contrat ni des autres documents obtenus ne démontrent le caractère exclusif ou l'expertise unique du prestataire, circonstances qui auraient le cas échéant pu dispenser de la mise en concurrence.

S'agissant d'un marché public dépassant largement le seuil fixé, il aurait dès lors dû faire objet d'une publicité européenne.

En conclusion, sur la base des éléments ci-dessus, la Cour des comptes considère que le cadre légal et réglementaire n'a pas été respecté, ce qui a eu pour conséquence le non-respect des principes de mise en concurrence, d'égalité et de transparence de la procédure. ».

En outre, la Cour des comptes a également constaté que la conclusion d'un contrat aussi significatif tant au niveau du montant que de sa finalité sort du cadre des actes relevant de la gestion journalière. En conséquence, le comité de gestion aurait dû marquer son accord préalable sur ce contrat, ce qui avait également été préconisé par le service juridique d'Actiris.

Het beheerscomité van de instelling heeft het contract niet vooraf goedgekeurd. Het werd gevraagd er akte van te nemen in december 2019, d.i. drie maanden nadat het contract in werking trad. Aangezien die handeling misschien niet onder het dagelijks beheer van de instelling viel waarvoor de algemene directie bevoegd is, en dus mogelijk de tussenkomst van het beheerscomité vergde, en ook omdat de opdracht niet in mededinging was gesteld, besliste het beheerscomité een werkgroep op te richten om de opdracht van de consultant te analyseren. Uiteindelijk heeft het beheerscomité in maart 2020 beslist onderhandelingen te voeren met de onderaannemer om het contract dat de twee partijen bindt, op minnelijke wijze te beëindigen.

Het Rekenhof kon op het tijdstip van zijn controle echter geen informatie krijgen over de nadere regels voor de beëindiging van het contract, noch over de financiële gevolgen van een verbreking van het contract. De advocaten van de twee partijen hebben immers voorstellen geformuleerd, maar er werd geen finale beslissing genomen.

In haar analyse stelt het Rekenhof vast dat het voorwerp van het contract moeilijk te vatten is en dat, door dat gebrek aan een nauwkeurige omschrijving en uitsplitsing van de prestaties in de totale kostprijs, het ingewikkeld is om de gepresteerde diensten te evalueren en te beoordelen hoe de dienstverlener het contract heeft uitgevoerd.

Het is daarentegen wel zeer duidelijk dat de overheidsopdrachtenregelgeving flagrant met de voeten getreden werd :

« Vermits het om een betalend contract gaat tussen een ondernemer en een aanbestedende overheid, dat op zijn minst hoofdzakelijk dienstprestaties betreft, is het Rekenhof van oordeel dat het om een overheidsopdracht voor aanneming van diensten gaat. Het contract werd echter gesloten zonder de desbetreffende wetgeving toe te passen.

Noch uit het contract, noch uit de andere ontvangen documenten blijkt bovendien het exclusieve karakter of de unieke expertise van de dienstverlener. Die elementen hadden Actiris er in voorkomend geval van kunnen vrijstellen om mededinging te organiseren.

Omdat de overheidsopdracht de vastgelegde drempel ruimschoots overschrijdt, had er een Europese bekendmaking moeten gebeuren.

Op basis van de uiteengezette elementen is het Rekenhof dan ook van oordeel dat het wettelijke en het reglementaire kader niet werden nageleefd, waardoor de principes inzake inmededingingstelling, gelijke behandeling en transparantie van de procedure niet in acht werden genomen. ».

Daarnaast stelde het Rekenhof ook vast dat het sluiten van een dermate significant contract, zowel qua bedrag als qua doel, buiten het kader valt van de handelingen van dagelijks beheer. Het beheerscomité had bijgevolg vooraf zijn instemming moeten verlenen voor dat contract, wat de juridische dienst van Actiris zelf ook had bepleit.

En conséquence, la Cour rappelle qu'il est indispensable d'appliquer systématiquement le cadre légal et réglementaire en matière de marchés publics et en matière d'engagements comptables.

Het Rekenhof herinnert er bijgevolg aan dat het wettelijke en reglementaire kader voor overheidsopdrachten en boekhoudkundige vastleggingen systematisch moet worden toegepast.

Gilles VERSTRAETEN (N)
Cieltje VAN ACHTER (N)
Mathias VANDEN BORRE (N)
David LEISTERH (F)

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à charger la Cour des comptes de réaliser un audit d'Actiris

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics ;

Vu l'ordonnance organique du 23 février 2006 portant les dispositions applicables au budget, à la comptabilité et au contrôle ;

Vu l'ordonnance du 18 janvier 2001 portant organisation et fonctionnement d'Actiris ;

Vu les constats accablants formulés par la Cour des comptes dans son 25e cahier adressé au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune en octobre 2020 ;

Considérant que la bonne gestion d'Actiris sur la base des principes de parcimonie, d'efficience, d'efficacité et de légalité est de la plus grande importance pour Bruxelles et les Bruxellois ;

Considérant que, eu égard à une clause de confidentialité inscrite dans le contrat, le ministre compétent n'a pas pu fournir au parlement d'éclaircissements sur le contenu du contrat irrégulier ;

Considérant que ni le comité de gestion, ni le gouvernement, ni le parlement n'ont, par conséquent, pu prendre connaissance du contenu du contrat irrégulier ;

Considérant que cela va à l'encontre des principes de transparence et de publicité que les pouvoirs publics et leurs organismes administratifs sont tenus de respecter ;

Considérant que, eu égard aux conclusions de la Cour des comptes, il semble être question d'une possible mauvaise gestion, du non-respect de la législation relative aux marchés publics et du non-respect des procédures de décision internes d'Actiris par la direction générale, ce qui pose question quant à d'éventuels autres contrats conclus de cette façon ;

- charge la Cour des comptes de réaliser un audit d'Actiris sur les contrats conclus par Actiris avec des acteurs externes, les adjudications publiques attribuées par Actiris, et en particulier les contrats de recherche et de développement sur la base de l'article 32 de la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics, et ce depuis l'entrée en vigueur de ladite loi, au cours duquel elle vérifiera si les critères suivants sont mis en application :

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

tot het belasten van het Rekenhof met een audit van Actiris

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten ;

Gelet op de Organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle ;

Gelet op de ordonnantie van 18 januari 2001 houdende de organisatie en werking van Actiris ;

Gelet op de vernietigende vaststellingen van het Rekenhof in haar 25ste Boek, voorgelegd aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in oktober 2020 ;

Overwegende dat het behoorlijk beheer van Actiris o.b.v. de principes van zuinigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en wettelijkheid van het allerhoogste belang is voor Brussel en de Brusselsaars ;

Overwegende dat de bevoegde minister aan het parlement geen verduidelijking kon geven over de inhoud van de onregelmatige contract gelet op een confidentialiteitsclausule die in het contract werd opgenomen ;

Overwegende dat bijgevolg noch het beheerscomité, noch de regering, noch het parlement kennis kunnen nemen van de inhoud van het onregelmatige contract ;

Overwegende dat dit strijdig is met de principes van transparantie en openbaarheid die door publieke overheden en haar bestuursinstellingen moeten gerespecteerd worden ;

Overwegende dat, gelet op de conclusies van het Rekenhof, er sprake lijkt te zijn van mogelijk wanbeheer, het niet naleven van de wetgeving inzake overheidsopdrachten en het niet naleven van de interne beslissingsprocedures binnen Actiris door de directie-generaal, hetgeen vragen doet rijzen over mogelijke andere contracten die op deze manier zijn afgesloten ;

- belast het Rekenhof met een audit van Actiris betreffende de contracten die door Actiris werden afgesloten met externe actoren, de openbare aanbestedingen die door Actiris werden uitgevoerd, en meer bepaald contracten voor onderzoek en ontwikkelingen op basis van artikel 32 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, dit sinds de inwerkingtreding van de voornoemde wet, waarbij wordt nagegaan of volgende criteria toegepast worden :

- parcimonie : les moyens financiers, humains et matériels requis, tant sur le plan de la qualité que de la quantité, sont-ils acquis en temps opportun et au prix le plus bas possible ?
  - efficacité : dans quelle mesure la politique a-t-elle réalisé les objectifs ?
  - efficience : quel rapport y a-t-il entre les moyens mobilisés et les résultats obtenus ? En d'autres mots, les moyens financiers, humains et matériels sont-ils utilisés de manière optimale ?
  - légalité : le cadre légal et réglementaire relatif aux marchés publics et aux engagements comptables a-t-il été respecté ?
  - procédures internes : l'ordonnance du 18 janvier 2001 portant organisation et fonctionnement d'Actiris et les arrêtés du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale qui en découlent ont-ils été respectés en ce qui concerne le processus décisionnel interne d'Actiris ?
- zuinigheid : zijn de vereiste financiële, menselijke en materiële middelen op zowel kwalitatief als kwantitatief vlak, op het gepaste ogenblik en tegen de laagst mogelijke kostprijs verworven ?
  - doeltreffendheid : in hoeverre heeft het beleid de doelstellingen verwezenlijkt ?
  - doelmatigheid : wat is de relatie tussen de ingezette middelen en de bereikte resultaten ? Zijn met andere woorden de financiële, menselijke en materiële middelen optimaal gebruikt ?
  - wettelijkheid : is het wettelijke en reglementaire kader voor overheidsopdrachten en boekhoudkundige vastleggingen nageleefd ?
  - interne procedures : zijn de ordonnantie van 18 januari 2001 houdende de organisatie en werking van Actiris en de daaruit voortvloeiende besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering wat het interne besluitvormingsproces binnen Actiris betreft nageleefd ?

Gilles VERSTRAETEN (N)
Cieltje VAN ACHTER (N)
Mathias VANDEN BORRE (N)
David LEISTERH (F)